

Laatdienst zondag 1 oktober 2023 Zangdienst
Jaarthema: Laat mij maar zingen

Inleiding

Dit seizoen beginnen we met een zangdienst, omdat zingen en vooral samen zingen het hart vormt van de Laatdiensten. *Laat mij maar zingen* is dan ook het motto voor deze en komende vieringen. Dank aan allen die reageerden op de oproep een lied te kiezen. De gedachte was dat het veel 'gouden oude' zou opleveren, maar nee, ieder heeft zo z'n eigen verhaal met een lied, en dat zijn, zo blijkt, niet zomaar de bekende meezingers.

Dag en welkom, is een lied met vreemde wendingen en woorden, maar ook weer niet als je de levensgang van Oosterhuis hier op plakt. Het was een van zijn eerste liederen nadat hij de officieel uit de katholieke kerk was verbannen. Het lied roept op tot openheid van de kerk voor iedereen.

Boek jij bent geleefd. Dit lied is wellicht wel het hart van alle liturgie, het boek, de Bijbel als richtsnoer, als basis van gelovig leven, van leven in hier en nu, waar vragen zijn en verdriet is, blijdschap en hoop. Alle taal in liederen is op een of andere manier verbonden met de bijbel en bijna een gebed. We kunnen zingen wat niet te zeggen is en toch ontroert het en geeft het kracht.

Om te zien een nieuwe aarde is zo'n gebed, een droom, verlangen. Het laatste couplet geeft een weg aan die ieder gaat die moet leren leven met verlies, herdenken kan in dit lied.

Liefde heeft geen longen, maar ademhaalt en zingt. Zoals psalmen dat kunnen, liefde als dragende kracht in het leven. Het tafelgebed: *sacrament van hoop*, het ondersteunt het breken en delen waar we in oefenen voor een rechtvaardige wereld. Een wereld waarin geloof hoop en liefde de leidraad zijn. En we weten het, *dat ene, dat woord*, dat woord vanaf den beginne dat woord *waaraan wij ons vasthouden in de duistere uren, dat woord dat eeuwiglijk zal duren*. Dat woord is in de wereld en zo zingen wij ons moed en kracht, en geloof, hoop en liefde te binnen.

Mijmeren over zingen:

Dat er in de liturgie gezongen wordt is van een wonderlijke vanzelfsprekendheid. Dat er een groep mensen is die repeteren, er een dirigent is en pianist, die zorgen dat het in de maat en op toon blijft. Dat er teksten zijn die wij doorgaans zonder enig voorbehoud en gene gezamenlijk uitzingen, met halve, hele noten, hoge, lage stemmen; dat is allemaal even vanzelfsprekend als wonderlijk.

De bijzonderste vorm van muziek is ongetwijfeld de muziek die we zelf kunnen maken met onze stemmen, bij de een gaat het wat beter dan de ander. Maar ook als je alleen maar wat broemt of humt, ook als de klanken een geheel eigen gevoel voor maat ritme en toonhoogte hebben ja, inderdaad, als iemand afschuwelijk vals zingt – dan nog is het muziek.

De Bijbel is vanouds een gezongen boek, eerder een liedbundel dan een studieboek. De Bijbel voelt zich thuis in een levende liturgie; voorgedragen, geciteerd, gezongen. Zo komen de woorden van de Schrift tot bloei, in de confrontatie met onze diepste verlangens en hoogste wensen. Daarom wordt er ook steeds opnieuw vertaald, oude woorden omgezet in een taal die na aan het hart ligt, in poëzie, in liederen.

De Psalmen zijn de liederen van de Bijbel; van David stat er vaak bij. In de kunst wordt David vaak afgebeeld als muzikant, met een harp. En de Psalmen vormen het hart van de Bijbel, ook letterlijk.

Als ik de bijbel willekeurig opensla, kom ik 9 van de 10 keer uit bij een psalm.

In kloosters zingen monniken en zusters in hun zes á zeven gebedsdiensten per dag alle psalmen in twee weken helemaal door. Als ze klaar zijn beginnen ze opnieuw.

Veel van onze liedboekliederen, of ze nu oud of nieuw zijn, op hele noten of modern getoonzet, bijna allemaal zijn ze voortgekomen uit de Nijbel en vele uit de Psalmen.

Ook de liederen die gekozen werden voor de eerste Laatdienst van het seizoen hebben op een op andere manier een lijntje naar de Bijbel en of de Psalmen, soms via een Oud Testamentisch verhaal, of een Evangelietekst.

Psalm 33, in de vrije vertaling van Oosterhuis klinkt hier totaal anders dan in de Statenvertaling of berijmd. Ik geloof dat ze in deze vorm nog niet opnieuw getoonzet is. Ik zie er naar uit.

Alleen al de eerst zin: *Liefde begint met zingen*. In deze psalm zijn zingen en God onlosmakelijk met elkaar verbonden. Psalm 33 is liturgie, is lofzang, bezieling, de weg naar verbinding met het geheim. Psalmen zijn muziek, maar ook poëzie, en zo de taal van het hart, de taal van de ziel, zoals ook muziek taal van het hart, taal van de ziel is. Zingen, muziek, het is woord, gezongen woord, verlangen, adem van God. Daarom: laat mij maar zingen, Laat ons nog zingen!!

Alkmaar 1 oktober 2023
Gonny Loman